

PIELAVEDEN KUNTA KAAVOITUSKATSAUS 2026

I LAINSÄÄDÄNTÖ

Alueidenkäyttölain (aik. Maankäyttö- ja rakennuslaki) yksi tavoitteista on vuorovaikutteisuuden ja avoimuuden lisääminen kaikilla kaavatasoilla. Laki myös vahvistaa kuntalaisen asemaa kaavoituksessa sekä turvaa mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnitelmassa käsitellään. Työkaluksi osallistumisen ja yhteisen vaikutusten arvioinnin järjestämiseksi laki antaa **osallistumis- ja arviointisuunnitelman**. Suunnitelma tulee laatia heti kaavoitukseen ryhdyttäessä.

Myös kunnan tekemistä kaavoitukseen ja kaavojen toteuttamiseen liittyvistä sopimuksista on tiedotettava kaavoituskatsauksessa ja kaavan laatimisen yhteydessä.

II KAAVOITUS

1 MAAKUNTAKAAVOITUS

Maakuntakaava on yleispiirteisin maankäytön suunnittelujärjestelmän kaavoista. Se välittää valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet kuntakaavoitukseen ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteitten kanssa. Se on myös ohje kuntakaavoja laadittaessa. Alueidenkäytön tai yhdyskuntarakenteen yksityiskodista päätetään kuntien laatimissa yleis- ja asemakaavoissa. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleis- eikä asemakaavan alueella muutoin kuin näitä kaavoja muutettaessa.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 laaditaan kolmessa osassa: 1. vaihe vuosina 2017-2018, 2. vaihe vuosina 2019-2024 ja 3. vaihe vuosina 2023-2026. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1., 2. ja 3.vaihe muodostavat yhtenäisen kaavallisen kokonaisuuden.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe on tullut voimaan 1.2.2019. Teemoina 1. vaiheen kaavassa ovat: kauppa, vähittäiskaupan suuryksiköt, puutermiinit, soidensuojeluinventoinnin, valtakunnallisesti arvokkaat (valtion mailla olevat suot), maisema-alueet, pellot, sähkönsiirtolinjat, tuulivoima, ampumaradat, moottoriurheilualueet ja ajoharjoitteluradat, puolustusvoimien alueet sekä geoenergia.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.12.2024. Maakuntahallitus määräsi kokouksessaan 24.2.2025 §17 maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2025. Maakuntakaavasta on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaikki valitukset koskevat tuulivoimateemaa.

Kaavassa käsitellään aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastonmuutos.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen tultua voimaan kumoutuvat Kaupan maakuntakaava 2030, Tuulivoimamaakuntakaava, Pohjois-Savon

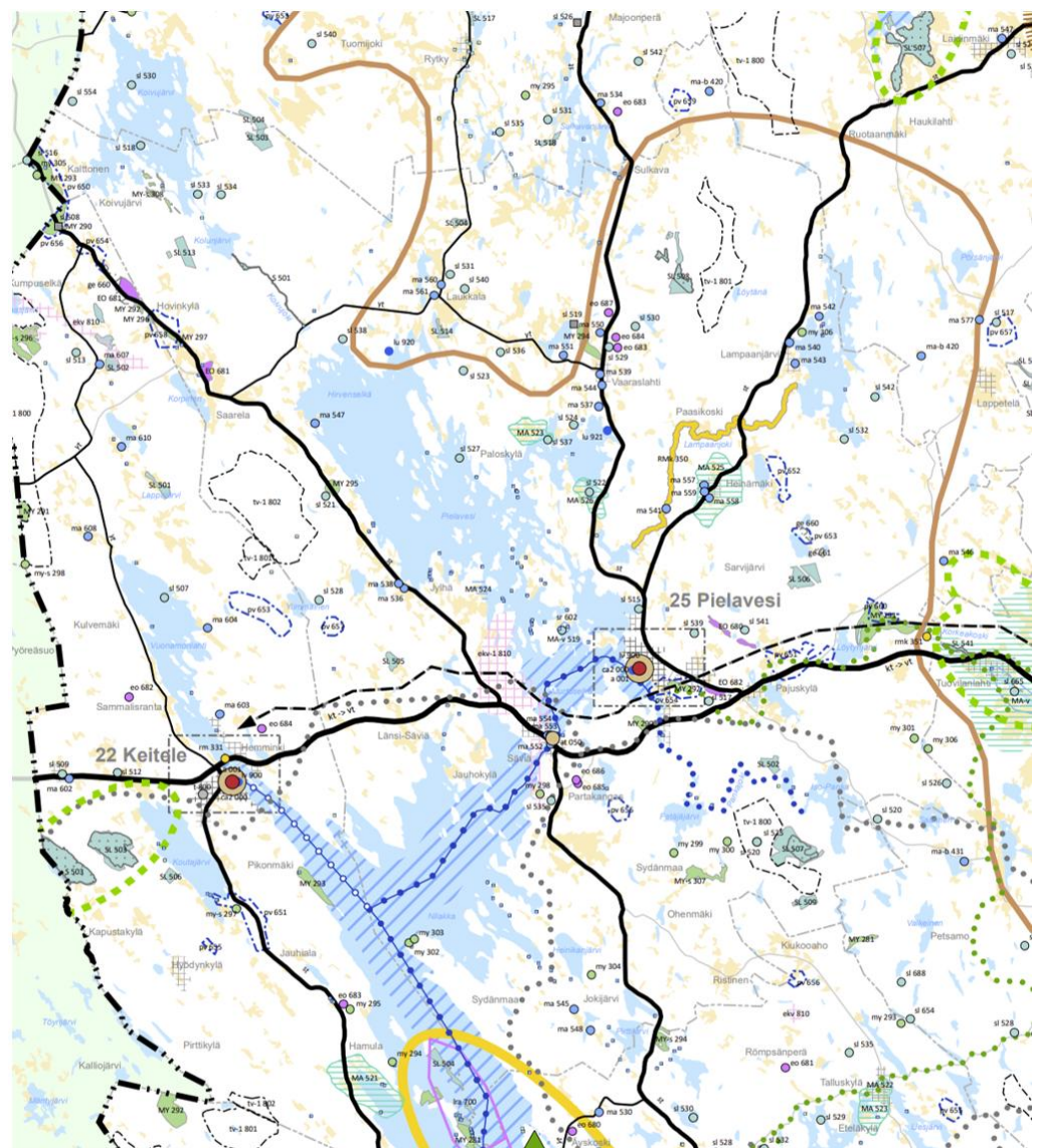
maakuntakaava 2030, Leppävuiran pohjoisosan valtatie 5 maakuntakaava sekä Kuopion seudun maakuntakaava lukuun ottamatta Siilinjärven Yaran kaivoksen T/ek ja T/kem -merkintöjä.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen kaavaehdotus oli nähtävillä 28.1.-27.2.2026. Kaavassa käsitellään aurinkovoimaa, vetytaloutta, sähkönsiirron yhteystarpeita (Harjulinja ja Paukarlahden kohta), Leppävuiran Paukarlahden maantietukikohdan suojevyyhykkeitä sekä Pohjois-Savon seudullisesti merkittävään kauppaan liittyviä muutoksia Kuopion seudulla.

Lisätietoa voimassa olevista ja vireillä olevista maakuntakaavoista löytyy Pohjois-Savon liiton sivuilta:

<https://www.pohjois-savo.fi/maakuntakaavat-ja-liikenne/voimassa-olevat-maakuntakaavat.html>

<https://www.pohjois-savo.fi/maakuntakaavat-ja-liikenne/valmisteilla-olevat-maakuntakaavat.html>

Kuva 1: Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä.

2 YLEISKAAVOITUS

2.1 Voimassa olevat yleiskaavat

Voimassa olevat yleiskaavat (yleiskaavan perässä oleva numero osoittaa kaava-alueen sijaintia karttakuvassa 2):

Pielavesijärven rantaosayleiskaava (3) on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.9.2000 oikeusvaikutteisen yleiskaavana. Kaava on saanut lainvoiman. Kaavalla ohjataan loma-asuntojen ja pysyvien asuntojen rakentamista Pielavesijärven rantavyöhykkeellä. Loma-asuntojen ja pysyvien asuntojen rakentaminen rantavyöhykkeellä tapahtuu suoraan rakentamisluvilla, jos hanke on yleiskaavan mukainen.

Säviän osayleiskaava (2) on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.2000 oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Kaava on saanut lainvoiman. Osayleiskaavan tavoitteena on säilyttää Säviän kylä elinvoimaisena sekä ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä Säviän kylän ja sen lähiympäristön alueella.

Kirkonkylän osayleiskaavan (1) on kunnanvaltuusto hyväksynyt oikeusvaikutteisena 24.4.2006. Kaava on saanut lainvoiman. Kaavalla ohjataan kirkonkylän alueen yksityiskohtaisempaa asemakaavoitusta sekä lievealueen rakentamista. Sammalisniemen ja Karhukangas-Kakkomäen alueella yleiskaavan mukainen rakentaminen on mahdollista yleiskaavan perusteella.

Kirkonkylän osayleiskaavan muutos tilojen 28:2 ja 13:12 osalta on kunnanvaltuusto hyväksynyt 15.12.2008. Kaava on saanut lainvoiman. Yleiskaavan muutoksella Sammalislahden alueelle on osoitettu 3 uutta rakennuspaikkaa.

Nilakan ja kunnan eteläosien järvien rantaosayleiskaavan (4) valtuusto on hyväksynyt 15.11.2010. Kaava on saanut lainvoiman. Kaavalla ohjataan loma-asuntojen ja pysyvien asuntojen rakentamista Nilakan ja kunnan eteläosan järvien rantavyöhykkeellä. Loma-asuntojen ja pysyvien asuntojen rakentaminen rantavyöhykkeellä tapahtuu suoraan rakentamisluvilla, jos hanke on yleiskaavan mukainen.

Kirkonkylän osayleiskaavan muutos, joka koskee Kohoniemen ja Urho Kekosen tien ja kantatien risteyksen aluetta on hyväksytty valtuustossa 27.2.2012 §18. Kaava on saanut lainvoiman.

Kirkonkylän ranta-alueelle on laadittu Kirkonkylän osayleiskaavan muutos, jossa selvitettiin ranta-alueiden maankäytön tehostamista tutkimalla mahdollisten uusien rantarakennuspaikkojen osoittamista. Kaava käsittää lähes koko taajaman ranta-alueen Sammalislahdesta Uitonsalmeen. Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan 13.11.2017 §100. Kaava on saanut lainvoiman.

Kunnan itäosan rantaosayleiskaava (5) (mm. Lampaanjärvi, Iso-Pajunen, Iso-Panka, Löytynjärvi). Kaavalla on tutkittu ranta-alueiden rakennusoikeus sekä osoittaa rantarakennuspaikat maanomistajakohtaisesti. Valtuuston hyväksyi kaavan 22.10.2018. Kaava on saanut lainvoiman.

Maanomistajan aloitteesta on **Nilakan ja kunnan eteläosien järvien rantaosayleiskaavan** muutettu Nilakan Kumpuniemen alueelle. Kaavamuuotos koski tilaa 595-408-1-23 ja kaavalla on siirretty rakennuspaikat rakentamiseen paremmin soveltuville alueille. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 22.10.2018. Kaava on saanut lainvoiman.

Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutos on laadittu Kirkkosaaren Jataniemen alueelle. Kaavamuutoksella on siirretty rakennuspaikkoja paremmin rakentamiseen soveltuville alueille. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 30.9.2019. Kaava on saanut lainvoiman.

Kirkonkylän yleiskaavan muutos Puistotien varrelle osalle Ainolantien ja Puustellintien välistä aluetta. Kaavalla on muutettu alueen käyttötarkoitusta siten, että alueelle on mahdollista rakentaa kauppa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaavan 12.8.2019. Kaava on saanut lainvoiman.

Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutos tiloille 595-424-1-85 ja 595-424-1-134 on hyväksytty valtuustossa 1.2.2021. Kaava on saanut lainvoiman. Muutoksella on maatilatalouskeskuksen rakennuspaikka muutettu ei omarantaiseksi ja rantarakennusoikeus on osoitettu erillisellä rakennuspaikalla.

Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muutos tilaille 595-431-16-178 Tenhunsaaaren sekä tilalle 595-402-6-38 Joutsenniemeen on hyväksytty valtuustossa 7.2.2022 § 6. Tenhunsaaressa rakennuspaikkoja on siirretty ja kaavalla on mahdollistettu asuinrakentaminen. Joutsenniemessä huonokuntoisen rakennuksen sr-merkintä on kumottu. Kaava on saanut lainvoiman.

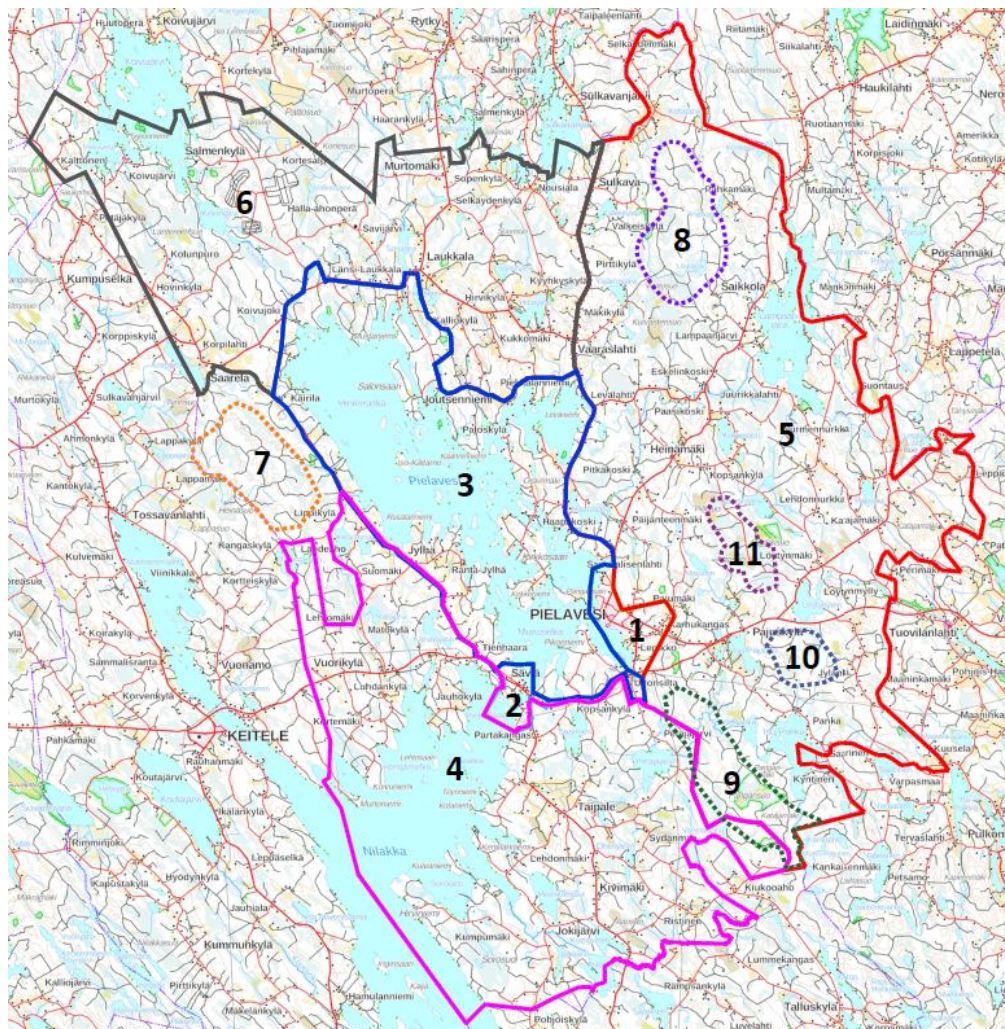
Kunnan pohjoisosan rantaosayleiskaava (6). Kaavalla on ohjattu ranta-alueiden maankäyttöä. Kunnanvaltuuston on hyväksynyt kaavan 17.4.2023 § 11. Kaava on saanut lainvoiman.

Pielavesi-järven sekä Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavan muutoksella EO-alueita on muutettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kemilänniemen Pirttiniemessä rakennuspaikkojen sijoittelua ja käyttötarkoitusta on muutettu. Kaavamuutos on hyväksytty valtuustossa 29.5.2023 §29. Kaava on saanut lainvoiman.

Pielavesi järven rantaosayleiskaavan muuttaminen Salonsaareissa on hyväksytty valtuustossa 16.12.2024. Kaava on saanut lainvoiman. Kaavamuutoksella muutettiin kiinteistöllä 595-413-1-11 (Hiekkakaarre) kuuden olemassa olevan rakennuspaikan sijaintia ilmansuunnan kannalta otollisemmalle sijainnille sekä suuremman järvenselän rannalle.

Pielavesijärven rantaosayleiskaavan muutoksella Reinikanlahden rannalla olevasta tilasta 595-403-3-7 on siirretty yksi rakennuspaikka Säviänniemeeseen Sarvikkaanlahdelle tilalle 595-422-2-50. Kaavamuutos on hyväksytty valtuustossa 6.10.2025 § 68. Kaava on saanut lainvoiman.

Nilakan ja kunnan eteläosan rantaosayleiskaavan muutoksella on siirretty yksi rakennuspaikka tilan 595-403-9-7 alueella Alimmaiselta Keskimmäiselle. Kaavamuutos on hyväksytty valtuustossa 6.10.2025 § 69. Kaava on saanut lainvoiman.

Kuva 2: Yleiskaavatilanne

Osa yleiskaavoista löytyy kunnan kotisivuilta:

<https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/voimassa-olevat-kaavat/>

2.2 Laadittavat yleiskaavat

Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavan (9) valmisteluvaiheen kaava-aineisto (kaavaluonnos) on ollut nähtävillä 21.5.-30.6.2025 välisenä aikana. Vornankorven tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksessa on esitetty, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 350 metriä ja Pielaveden kunnan alueelle sijoitettaisiin enimmillään 13 tuulivoimalaa. Tuulivoimaosayleiskaavaa on laadittu samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa, josta yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmänsä 29.8.2025. Toimijana tuulivoimapuistohankkeessa on Ilmatar Energy Oy. Kaavahanke on luonnosvaiheessa. Kaavan on tarkoitus edetä ehdotusvaiheeseen vuoden 2026 aikana.

Löytänän tuulivoimaosayleiskaavan (8) ehdotusvaiheen kaava-aineisto (kaavaehdotus) on ollut nähtävillä 6.11.-9.12.2024, jolloin siitä on voinut antaa muistutuksia ja lausuntoja. Ehdotusvaiheessa on esitetty, että tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi mahdollistetaan 320 metriä ja alueelle sijoitettaisiin enimmillään 13 tuulivoimalaa. Kaavaa on laadittu samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa, josta yhteysviranomaisen on antanut perustellun

päätelmänsä 17.6.2024. Toimijana tuulivoimapuistohankkeessa on ABO Energy Oy. Kaava on tarkoitus viedä hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2026 aikana.

Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan (7) ehdotusvaiheen kaava-aineisto (kaavaehdotus) on ollut nähtävillä 20.5.-1.7.2024. Ehdotusvaiheessa on esitetty, että tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi mahdollistetaan 350 metriä ja alueelle sijoitettaisiin enimmillään 20 tuulivoimalaa, joista 17 sijoittuisi Pielaveden kunnan puolelle ja 3 Keiteleen kunnan puolelle. Kaavaa on laadittu samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa, josta yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmänsä 10.1.2024. Toimijana tuulivoimapuistohankkeessa on Ilmatar Energy Oy.

Pielaveden kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä (7.4.2025 § 21). Päätöksestä valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valtuusto on 6.10.2025 päättänyt oikaista 7.4.2025 21 § tehdyn päätöksensä Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavaa koskien ja ilmoittaa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle, että valtuuston päätös 7.4.2025 § 21 on otettu uudelleen käsiteltäväksi itseoikaisuna.

Valtuusto on 6.10.2025 § 67 hyväksynyt Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan. Päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen eikä kaava ole lainvoimainen.

Tervasuon tuulivoimaosayleiskaava (10) on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä hyväksyä Tuulikolmio Oy:n päivitetty kaavoitusaloite ja käynnistää oikeusvaikutteinen tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen (Ympäristön ja asumisen lautakunta 3.2.2026 § 9). Päivitetyn kaavoitusaloitteen hyväksymisen yhteydessä ympäristön ja asumisen lautakunta on päättänyt todeta, että päätös päivitetyn kaavoitusaloitteen hyväksymisestä korvaa sen aiemmin tekemän päätöksen Tuulikolmio Oy:n kaavoitusaloitteen hyväksymisestä (Ympäristön ja asumisen lautakunta 16.4.2024 § 55).

Alustavasti on esitetty, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 260 metriä ja Pielaveden kunnan alueelle sijoitettaisiin enimmillään 8 tuulivoimalaa. Kaavahanke on aloitusvaiheessa.

Pillisuon aurinko- ja tuulivoimapuiston hanke (11) on tullut vireille ympäristön ja asumisen lautakunnan tekemällä päätöksellä hyväksyä WestWind Oy:n päivitetty kaavoitusaloite ja käynnistää oikeusvaikutteinen aurinko- ja tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen (Ympäristön ja asumisen lautakunta § 8). Päivitetyn kaavoitusaloitteen hyväksymisen yhteydessä ympäristön ja asumisen lautakunta on päättänyt todeta, että päätös päivitetyn kaavoitusaloitteen hyväksymisestä korvaa sen aiemmin tekemän päätöksen WestWind Oy:n kaavoitusaloitteen hyväksymisestä (Ympäristön ja asumisen lautakunta 20.8.2024 § 102).

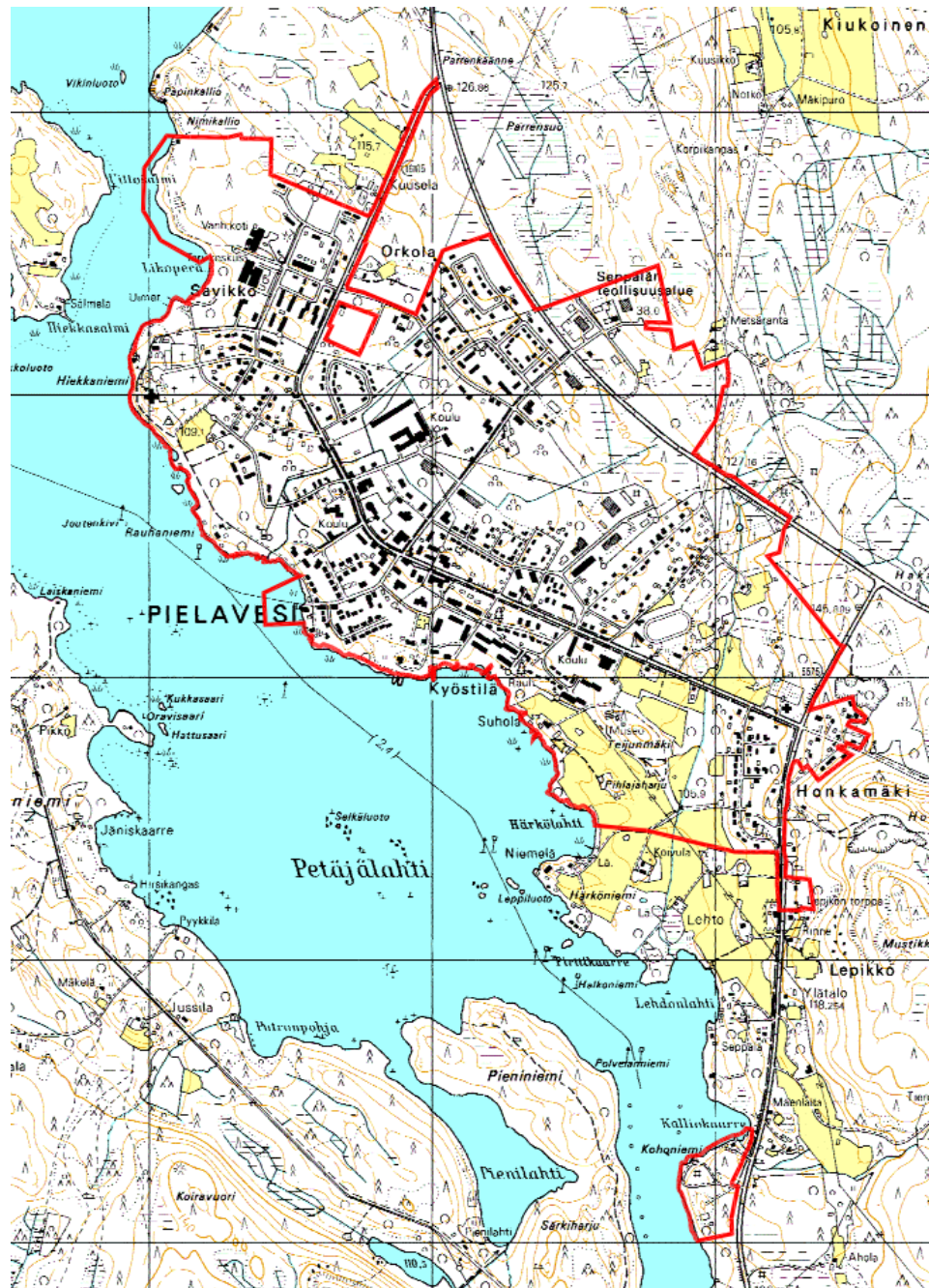
Alustavasti on esitetty, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 300 metriä ja Pielaveden kunnan alueelle sijoitettaisiin enimmillään 13 tuulivoimalaa. Lisäksi alueelle varataan noin 200 hehtaarin alue mahdolliselle noin 160 MW aurinkopaneelialueelle. Kaavahanke on aloitusvaiheessa.

3 ASEMAKAAVOITUS

3.1 Voimassa olevat asemakaavat

Kirkonkylän asemakaava koskee valtaosaa kirkonkylän ja Kohoniemen alueista. Asemakaava on ollut voimassa vuosikymmeniä, jonka jälkeen asemakaavaan on tehty useita lisäyksiä ja muutoksia. Asemakaavoitetun alueen rajausta ilmenee oheisesta kuvasta 3.

Kirkonkylän asemakaavan muutos korttelissa 32 on hyväksytty valtuutuksessa 17.6.2024. Kaavamuutos on saanut lainvoiman. Asemakaavan muutoksen tavoitteena oli mahdollistaa uuden koulu- ja kirjastorakennuksen sekä liikuntahallin toteuttaminen alueelle.

Kuva 3: Asemakaavoitettu alue vuoden 2025 alussa.

3.2 Vireille tulevat asemakaavat

Vuoden 2026 aikana aloitetaan asemakaavan ajantasaistaminen. **Kirkonkylän asemakaavan ajantasaistus** tehdään kahdessa osassa. Alue on suunniteltu jaettavaksi kahteen osaan likimäärin Puustellintien kohdalta.

Kirkonkylän asemakaavan muutos korttelissa 36 käynnistetään vuoden 2026 aikana. Kaavan tavoitteena on muuttaa korttelin 36 rakennuspaikka 2 YK-alueesta LP-alueeksi.

Asemakaavat tulevat vireille tällä kaavoituskatsauksella.

3.3 Asemakaavan pohjakartta

Kirkonkylän asemakaava-alueen pohjakartta valmistui keväällä 2003 ja on hyväksytty Maanmittauslaitoksessa syksyllä 2003.

3.4 Asemakaavan seurantajärjestelmän kehittäminen

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 29 §:ssä veloitetaan kuntaa ylläpitämään karttaa tai karttayhdistelmää, josta ilmenee kunnan koko asemakaava sellaisena kuin se on voimassa. Vuonna 2008 on valmistunut numeerinen yhdistelmä, josta näkyy kaikkien kaava-alueiden (asemakaavat ja asemakaavan muutokset) rajat ja vahvistuspäivämäärät. Asemakaavayhdistelmää on ylläpidetty ja viimeisin vuonna 2024 päivitetty ajantasa-asemakaava löytyy kunnan kotisivuilta: <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/voimassa-olevat-kaavat/>

4 RANTA-ASEMAKAAVOITUS

Vuosien 2017-2025 aikana ei ollut vireillä ranta-asemakaavoja eikä ole tiedossa, että uusia ranta-asemakaavoja olisi tulossa vireille. Ranta-asemakaava on maanomistajan laadittama kaava.

5 RANTARAKENTAMISEN STRATEGIA

Pielaveden kunnassa on käynnissä rantarakentamista koskevan strategian laatiminen. Strategialla pyritään edistämään rantarakentamisen yhdenmukaisuutta kunnan eri alueilla mm. kunnan laajuisten mitoitusperiaatteiden, rakennuspaikkakohtaisen rakennusoikeuden määrän, käyttötarkoitusten muutosten periaatteiden sekä rantakaavoituksen päivittämissohjelman määrittelyn avulla. Strategian on tarkoitus valmistua kesään 2026 mennessä.

6 RAKENNUSJÄRJESTYS

Pielaveden rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 6.11.2001. Rakennusjärjestys tuli voimaan 1.1.2002. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on vireillä. OAS oli nähtävillä 29.11.- 31.12.2023. Lisätietoja rakennusjärjestyksen uusimisesta löytyy: <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/rakennusvalvonta/pielaveden-rakennusjarjestyksen-uu-distaminen/>

7 KAAVOITUSASIOISTA VASTAAVAT LAUTAKUNNAT JA VIRKAMIEHET

Pielaveden kunnanhallitus on delegoinut kaavojen valmistelutyön ympäristön ja asumisen lautakunnalle. Rakentamislupa-asiat käsittelevät rakennustarkastaja ja rakennusvalvontajaosto.

Lisätietoja kaavoitusasioista antavat:

Ympäristön ja asumisen johtaja Juha Vainikainen
puh. 040 489 4834
juha.vainikainen@pielavesi.fi

Rakennustarkastaja Jouni Tissari
puh. 040 595 7767
jouni.tissari@pielavesi.fi

Hallinnon asiantuntija Emilia Miettinen
p. 040 489 4200
emilia.miettinen@pielavesi.fi